

МОВНИЙ БАР'ЄР

Вивчення іноземної мови стало пріоритетним напрямком у розвитку України на складному етапі інтеграції з Європою. 2016 рік оголошено в Україні Роком англійської мови, що вимагає від вчителів іноземних мов нового аналітичного погляду на навчання іноземній мові в школах і вищих навчальних закладах.

За результатами складених екзаменів ЗНО кожен абітурієнт може навчатися у будь-якому вищому навчальному закладі України. Одні обирають столичні, інші провінційні інститути та університети для подальшої освіти. В кожному випадку викладачі будуть навчати студентів з різних верств суспільства і так буде завжди.

При навчанні мови завжди говорять про «подолання мовного бар'єру», отже розглянемо причини виникнення цього явища.

Потрібно зазначити, що мовний бар'єр виникає в школі при вивченні рідної мови. Англієць Безіл Бернстайн в середині 70-х років минулого століття звернув увагу на феномен нерівних мовних особливостей різних соціальних верств. Він прийшов до висновку, що діти різних соціальних класів, з однаковим загальним рівнем невербального інтелекту по-різному пишуть твори у школі.

Дослідження феномена мовного бар'єру привели в 1970-ті роки в Німеччині до висновку, що різні соціальні класи населення використовують різні конструкції в рідній мові. Одні учні навмисно використовують так званий «звужений» (обмежений) стиль, інші – «розроблений» (розвинений). Ці дві форми мови мають серед іншого такі індикатори:

«звужений» (обмежений) стиль:

- короткі, прості часто неповні речення;
- мало сполучників, мало підрядних речень;
- мало прийменників;
- обмежений лексичний запас;
- конкретні, прямі речення.

«Розроблений» (розвинений) стиль:

- складніші розмовні конструкції;
- більше сполучників, чіткий синтаксичний порядок;
- більше прийменників;
- багатий, різноманітний лексичний запас;
- абстрактні, безособові речення.

Ці визначення малюють загальну картину недосконалості, бідності висловлювань думок однієї категорії учнів в порівнянні з досконалістю і багатством іншої в межах однієї мови. Планка вимірювання насиченості висловлювань встановлюється завжди з огляду на середній клас населення.

Слід зазначити, що завдання вчителя полягає в тому, як забезпечити розширення лінгвістичної основи однієї категорії учнів і поглибити навички другої групи учнів. Тобто довести «звужений» (обмежений) стиль до «розробленого» (розвиненого) і вивести на новий рівень «розроблений» (розвинений) стиль.

Вивчивши і проаналізувавши роботи вітчизняних і закордонних дослідників мови і психології, викладачі іноземної мови Житомирського державного технологічного університету постійно вдосконалюють методи викладання англійської, німецької, французької мов.

Насамперед слід відмітити індивідуальний підхід до студента, зважаючи на особливості характеру і набутих у школі мовних і мовленнєвих навичок. Індивідуальний підхід означає різні види роботи на занятті, враховуючи можливості кожного студента. В такому випадку студент буде почуватися впевнено не тільки при самостійному опрацюванні поданого матеріалу, а також у групі. Для створення комфортних умов роботи на заняттях студенти виконують вхідний тест, який показує рівень володіння іноземною мовою, що дозволяє сформувати групи за рівнем підготовки. Отже, вивчення професійно спрямованої лексики при навчанні іноземній мові є одним з етапів подолання мовного бар'єру.